

Waarom een markt-ongunstige schemawijziging zelden het eindpunt bereikt

In deze editie analyseren we hoe een ogenschijnlijk eenvoudig wijzigingsvoorstel — zelfs als het inhoudelijk sterk is — door een complex stelsel van filters, stemdrempels en regie-bevoegdheden moet manoeuvreren voordat het wordt opgenomen in het certificatieschema. Ik leg bloot hoe het proces werkt en wie waar beslist, en waarom de kans op daadwerkelijke wijziging structureel klein is.

Een voorstel moet door vijf lagen heen: **werkkamer, CCvD, bestuur, Raad van Toezicht en uiteindelijk SZW**. In elke laag kan een verbetervoorstel worden vertraagd, afgezwakt of volledig stilgelegd.

Dit is geen mening, maar de **feitelijke werking van het stelsel** zoals Ascert het zelf heeft vastgelegd in haar eigen openbare stukken op haar site.

De zogenaamde 'inhoudelijke besluitvorming' is in werkelijkheid *géén* open sector-breed afwegingsproces, maar een trapsgewijs systeem waarin:

1. **Inhoudelijke opties al vroeg worden gefilterd** op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid binnen een door het bestuur vastgesteld Toetsingskader.
2. **Sectorale vertegenwoordiging adviseert**, met hoge meerderheidsdrempels, maar zonder enige bindende kracht.
3. **Het bestuur de volledige regie houdt** over wie aan tafel zit, hoe er gewerkt wordt en welke adviezen terug de molen in gaan.
4. **SZW uiteindelijk bepaalt wat rechtens geldt**, want zonder ministeriële goedkeuring en Staatscourantpublicatie verandert er niets.

Het resultaat is een stelsel waarin een voorstel formeel kan worden ingediend, maar waarin de kans dat het daadwerkelijk het eindpunt bereikt, **structureel klein** is. De blokkades zitten niet in de inhoud, maar in de **architectuur van het proces**.

1. De spelers in de beslisboom: wie echt bepaalt wat het schema wordt

1.1 De werkkamer Proces – deskundig, maar tandoos

Uit het *Reglement Werkkamer Proces (2024)* en het profiel "lid Werkkamer" komt één ding glashelder naar voren: de werkkamers doen al het inhoudelijke voorwerk, maar hebben **nul beslissingsmacht**.

Hun formele doel is beperkt tot het inhoudelijk en vaktechnisch onderbouwen van adviezen aan het CCvD (art. 3). De taken zijn strikt uitvoerend: informatie verzamelen, uitwerken, toetsen aan het door het bestuur vastgestelde Toetsingskader.

"Binnen de Werkkamer Proces vindt geen besluitvorming plaats." (art. 6.5)

De werkkamer is dus **deskundig, maar tandoos**.

1.1.1 Stemverdeling binnen de Werkkamer Proces (2025)

Hoewel de werkkamer formeel "geen besluitvorming" kent, wordt er **wel degelijk gestemd** over welk advies naar het CCvD gaat, de inhoud van het advies dus.

De feitelijke stemgerechtigde samenstelling is:

Groep	Leden
Opdrachtgevers (OG)	3
Opdrachtnemers (ON)	4
Persoonscertificaathouders (PCH)	2
Maatschappelijke organisaties	1
Certificerende instellingen (CI's)	3
<i>Totaal</i>	<i>13 stemmen</i>

Marktpartijen = OG + ON = 7 van de 13 stemmen.

1.1.2 besluitvorming in de Werkkamer Proces

- **Marktgunstig advies – kans: hoog**
Zolang opdrachtgevers (OG) en opdrachtnemers (ON) samen optrekken, hebben ze een gewone meerderheid (7 van de 13 stemmen). De overige partijen kunnen dat niet blokkeren.

- **Marktgunstig advies – kans: laag**

Alleen mogelijk als OG en ON intern verdeeld zijn én de overige partijen (PCH, maatschappelijke organisaties, CI's) samen met enkele marktstemmen een meerderheid vormen.

Kort:

De werkkamer levert meestal een marktgunstig advies, tenzij de markt zelf verdeeld raakt.

1.2 Op papier oogt het CCvD als het hart van de besluitvorming: brede vertegenwoordiging, een zware stemstructuur en een ¾-meerderheid als drempel. Maar wie het Reglement CCvD leest, ziet dat dit vooral schijn is. Het CCvD **adviseert**, het **beslist niet**. Alle voorstellen komen via het bestuur binnen, de werkkamers werken ze uit binnen het door het bestuur vastgestelde Toetsingskader, en het CCvD mag slechts beoordelen of een advies door kan.

Cruciaal is artikel 5.4: **het advies van het CCvD is niet bindend**.

Het bestuur kan elk advies – zelfs unaniem – op “niet-inhoudelijke gronden” terugleggen en het CCvD verplichten opnieuw te beginnen.

Kort gezegd: het CCvD mag toetsen, schaven en stemmen, maar bepaalt niets definitief.

Het is een tussenstation. De echte macht ligt elders.

Beslisboom bij schema-inhoud

1.2.1 Samenstelling van het CCvD (peildatum

25-01-2025) Bron: Ascertain – CCvD-pagina

Binnen het CCvD hebben alleen de volgende blokken stemrecht:

Stemgerechtigde groep	Stemmen
Opdrachtgevers (OG)	4
Opdrachtnemers (ON)	3
Belangenorganisaties Opdrachtnemers	1
Maatschappelijke organisaties	2
Totaal	10 stemmen

Niet-stemgerechtigd (wel aanwezig):

CBI's, Fenelab, voorzitter CCvD, voorzitter werkkamer, SZW.

Voor besluitvorming geldt:

¾-meerderheid = 8 van de 10 stemmen, en als dat niet lukt, volgt een herkansing met aanvullende informatie. Blijft ook dan een meerderheid uit, dan is het voorstel verworpen.

1.2.2 besluitvorming in het CCvD

- **Marktgunstig besluit – kans: zeer klein**

Marktpartijen (OG en ON) hebben samen **8 van de 10 stemmen**. Omdat voor besluitvorming precies **8 stemmen** nodig zijn, geldt:

- één marktpartij die tegenstemt → voorstel haalt de drempel niet
- beide marktpartijen tegen → voorstel gegarandeerd geblokkeerd
- De overige partijen kunnen dat niet voorkomen.

Kort:

De markt heeft een **structurele blokkerende meerderheid**; een marktgunstig besluit komt vrijwel nooit door de ¾-drempel.

- **Marktgunstig besluit – kans: hoog**

Opdrachtgevers + opdrachtnemers hebben samen precies de **8 stemmen** die nodig zijn voor de ¾-meerderheid.

De overige partijen kunnen dat niet voorkomen.

Kort:

Een marktgunstig voorstel wordt doorgaans aangenomen, zolang OG en ON het onderling eens zijn.

1.3 Het bestuur – de architect van het speelveld

Wie de reglementen leest, ziet dat het bestuur geen neutrale beheerder is, maar de **architect van het speelveld**.

Het bestuur bepaalt wie er aan tafel zit, wie er mag spreken, welke organisaties worden erkend, welke profielen gelden en welke voorstellen het CCvD überhaupt bereiken. Het kan leden benoemen, vervangen of verwijderen en stelt de profielschetsen op voor zowel CCvD-leden als werkkamerleden.

Het bestuur beslist ook welke organisaties als Belangenorganisatie worden erkend en toetst hun representativiteit — een erkenning die elke vier jaar kan worden herzien. Daarmee bepaalt het bestuur wie toegang krijgt tot het stelsel en kan het nieuwe organisaties tot vier jaar buiten de deur houden.

Daarnaast stelt het bestuur het Toetsingskader vast waarbinnen alle inhoudelijke voorstellen moeten passen, en wijzigt het de reglementen van CCvD en werkkamers. Het bepaalt dus de spelregels, de samenstelling van de adviesorganen én de kaders waarbinnen inhoudelijke besluitvorming plaatsvindt.

Cruciaal: **het bestuur kan elk advies van het CCvD — zelfs unaniem — onbeperkt terugleggen op “niet-inhoudelijke gronden”**. Zonder tijdslimiet, zonder motiveringsplicht. Voorstellen bereiken dan nooit de minister en worden dus nooit ingevoerd.

Kortom: het bestuur is niet slechts beheerder, maar de **centrale regisseur** van het stelsel, met de volledige macht om de inhoud van het schema te sturen, te vertragen, te neutraliseren of naar eigen inzicht vorm te geven.

Aanvulling 1: Het bestuur van Ascert bestaat formeel uit één persoon, maar laat zich ondersteunen door twee directieleden — waarvan één tevens werkzaam is bij een Conformiteitsbeoordelende instantie (CBI, voorheen Certificerende Instelling). Die combinatie staat op gespannen voet met artikel 51 van het certificatieschema, voldoet niet aantoonbaar aan de eisen uit RvA-ASR007 en roept serieuze vragen op over onafhankelijkheid, transparantie en stelselzuiverheid. Dit met medeweten van SZW....

1.4 En boven alles: SZW – de enige die rechtskracht geeft, maar zonder transparante inhoudelijke toets Zelfs als de werkkamer het uitwerkt, het CCvD het aanneemt en het bestuur het overneemt, verandert er niets zolang de minister van SZW de wijziging niet goedkeurt en publiceert. **Pas dan krijgt het certificatieschema rechtskracht.**

Maar de beleidsafdeling van SZW heeft **onvoldoende technische kennis** om de inhoud te beoordelen. Sinds 2008 wordt daarom een **klein, niet-openbaar samengesteld groepje marktpartijen** ingehuurd of geraadpleegd. Daardoor beslist de minister formeel, maar wordt de inhoudelijke toetsing **feitelijk uitgevoerd door dezelfde personen die ook invloed hebben op de ontwikkeling van het schema.**

Per 21-12-2025 geldt bovendien **Richtlijn (EU) 2023/2668**: de technische inhoud moet voldoen aan eisen van **open markttoegang, onafhankelijkheid en transparantie**. De minister mag dus **geen inhoud goedkeuren** die niet aan deze richtlijn voldoet — ook niet als het schema intern volledig is afgestemd.

In tegenstelling tot wet- en regelgeving doorloopt een schemawijziging **geen internetconsultatie, geen openbaar commentaarproces en geen parlementaire toetsing**. Het **Beleidskompas**, met verplichte stappen

zoals consultatie, belangenafweging en transparante verslaglegging, wordt bij schemawijzigingen **niet toegepast**, terwijl dat wél zou moeten.

Ascert zegt dat voorstellen worden afgestemd met het ministerie, maar dit is **niet controleerbaar**: er is geen openbaar dossier waaruit blijkt - **hoe** die afstemming verloopt, - **welke argumenten** worden gewogen, - of de toets **uitsluitend procedureel** is, - of en in welke mate **sectorale belangen** invloed hebben.

Het resultaat: de inhoudelijke totstandkoming van het certificatieschema kent **geen transparante zichtlijnen. Governance, onafhankelijkheid en**

wettelijke eisen botsen hier rechtstreeks met de praktijk, omdat de formele waarborgen ontbreken die in andere domeinen wél verplicht zijn.

2. En dan komt RvA ASR007 om de hoek kijken De Accreditatiespecificatie RvA ASR007 stelt in **artikel 3.2** een harde eis: **Als de schemabeheerder aan één partij een interpretatie geeft, moet diezelfde informatie beschikbaar zijn voor alle betrokken partijen (CBI's en Accreditatie-instellingen).**

Maar in het asbeststelsel gebeurt dat niet: - interpretaties worden **niet openbaar gedeeld**, - niet systematisch gepubliceerd, - soms alleen verstrekt aan een selecte groep marktpartijen of CBI's, - en er bestaat **geen openbaar register** van interpretaties. Daarmee voldoet het schema **feitelijk niet** aan de eisen die de RvA stelt aan een accrediteerbaar schema.

En dan de cruciale toevoeging: **De Raad voor Accreditatie toetst niet de inhoud van het schema.**

De RvA beoordeelt alleen of het schema **accrediteerbaar is** volgens ASR007 — niet of de inhoud juist, proportioneel of technisch correct is. Als het schema niet voldoet aan de eisen van ASR007, kan het dus **niet accrediteerbaar worden verklaard**, ongeacht de inhoud.

Dat heeft directe juridische gevolgen:

Een schema dat niet accreditbaar is, mag volgens het Arbobesluit geen statische verwijzing hebben in regelgeving.

Met andere woorden:

Als het schema niet voldoet aan ASR007, mag het niet via artikel 4.27 Arboregeling worden aangewezen.

En dat betekent dat: - de huidige werkwijze van Ascertain, - de wijze waarop interpretaties worden verstrekt, - de niet-openbare totstandkoming van inhoud, - en het ontbreken van transparante consultatie **rechtstreeks botsen met de wettelijke eisen voor een schema dat via regelgeving wordt voorgeschreven.**

3. Blokkades in het besluitvormingsproces

Het stelsel bevat meerdere ingebouwde remmen die voorkomen dat een wijzigingsvoorstel snel, soepel of rechtstreeks tot aanpassing leidt. Elke stap kent zijn eigen filter, zijn eigen drempel en zijn eigen mogelijkheid tot vertraging of neutralisatie.

3.1 De eerste blokkade: het bestuur als poortwachter

Als er één wijzigingsvoorstel wordt ingeleverd, geldt één regel boven alles:

- **Alle verzoeken moeten via het bestuur.**

Het bestuur beslist eenzijdig:

- of het verzoek wordt doorgestuurd,
- of het wordt tegengehouden,
- of het eerst moet worden aangepast,
- of het überhaupt relevant wordt geacht.

Hier ligt de eerste en grootste blokkade:

het bestuur bepaalt welke onderwerpen het stelsel überhaupt binnenkomen.

3.2 De tweede blokkade: het CCvD beslist of het onderwerp wordt uitgezet

Als het bestuur het verzoek doorlaat, komt het bij het CCvD.

Maar ook hier kan het proces stranden.

Het CCvD beslist:

- of het voorstel voldoende is,
- of het moet worden uitgewerkt door de werkkamer,
- of het wordt aangepast,
- of het wordt ingetrokken.

Het CCvD kan dus **stoppen, vertragen of herformuleren** voordat er ook maar één inhoudelijke analyse plaatsvindt.

3.3 De derde blokkade: de werkkamer mag niet besluiten

De Werkkamer Proces werkt het voorstel uit.

De werkkamer is een **filter**, geen beslisser.

En **nóg** belangrijker:

- een voorstel dat **niet uitvoerbaar** is,
 - of **niet handhaafbaar**,
 - of **niet past binnen het Toetsingskader**, mag **niet eens worden teruggestuurd naar het CCvD**.
- De werkkamer kan een voorstel dus **inhoudelijk neutraliseren** zonder dat het ooit in stemming komt.

3.4 De vierde blokkade: ¾-meerderheid in het CCvD

Als het voorstel de werkkamer **wél** overleeft, moet het CCvD stemmen. Het CCvD beslist:

- of het advies voldoende is, zo niet maakt dit **eindeloze vertraging** mogelijk: *terug naar werkkamer, terug naar CCvD, terug naar werkkamer, enz.*
- of het alsnog wordt ingetrokken.

Het CCvD kan dus **stoppen, vertragen of herformuleren** voordat er ook maar één inhoudelijke advies het bestuur bereikt.

3.5 De vijfde blokkade: het bestuur kan het advies terugleggen

Zelfs als het CCvD een voorstel met ¾-meerderheid aanneemt, kan het bestuur:

het advies “op niet-inhoudelijke gronden” terugleggen.

Dat is een extreem brede bevoegdheid:

- geen inhoudelijke reden nodig,
- geen beperking in tijd,
- geen maximum aantal keren.

En dan begint de cyclus opnieuw: terug naar CCvD ← → terug naar werkkamer,

Dit maakt **eindeloze vertraging** mogelijk zonder ooit een formeel “nee” te hoeven zeggen.

3.6 De zesde blokkade: SZW beslist uiteindelijk

Zelfs als het bestuur akkoord gaat, krijgt een schemawijziging pas rechtskracht na:

- goedkeuring door de minister van SZW,
- publicatie in de Staatscourant.

Maar:

die publicatie vindt pas minimaal één jaar later plaats.

Een voorstel dat in augustus 2025 wordt goedgekeurd, wordt pas verwerkt in het gewijzigd certificatieschema van 2027.

Zonder SZW gebeurt er niets.

Zelfs mét instemming van SZW treedt een schemawijziging pas in werking zodra het vernieuwde certificatieschema **officieel is gepubliceerd**.

De minister bepaalt dus niet alleen of een wijziging wordt goedgekeurd, maar ook wanneer die juridisch van kracht wordt.

4. Conclusie:

De reglementen laten geen twijfel:

- De sector adviseert.
- De werkkamers filteren.
- Het CCvD stemt.
- Het bestuur regisseert.
- SZW beslist.

Een wijzigingsvoorstel kan worden ingediend, maar het systeem bevat meerdere ingebouwde blokkades die ervoor zorgen dat:

- het voorstel nooit in behandeling komt,
- het voorstel eindeloos kan worden vertraagd,
- het voorstel kan worden geneutraliseerd zonder formele afwijzing.

Dit is geen mening.

Dit is de **feitelijke werking van het stelsel** zoals Ascert het zelf heeft vastgelegd.

5. Aanbeveling aan de minister

“Zorg dat certificatieschema’s alleen via artikel 4.27 Arboregeling worden aangewezen wanneer zij aantoonbaar voldoen aan de eisen van onafhankelijkheid, transparantie en accreditbaarheid. Dat betekent: pas het Beleidskompas toe, publiceer interpretaties, borg open markttoegang conform Richtlijn (EU) 2023/2668 en laat de schemabeheerder voldoen aan ASR007. Zonder deze waarborgen blijft de rechtskracht van het schema kwetsbaar en het stelsel bestuurlijk onevenwichtig.”

Aanvulling 2 – De stille meerderheid buiten beeld (met risico’s en gevolgen)

De groep “Opdrachtnemers (ON)” in het CCvD bestaat uit vertegenwoordigers van brancheverenigingen voor saneerders en inventariseerders. Maar op peildatum 01-01-2026 blijkt dat het merendeel van de bedrijven helemaal geen lid is van een branchevereniging:

- van de 259 saneerders zijn er slechts 85 aangesloten bij Veras, VVTB of VAVB — **33%**

- van de 158 inventariseerders zijn er slechts 43 aangesloten bij VOAM/VKBA — **27%** (Leden met daadwerkelijk een geldig procescertificaat en met aftrek van dubbelingen)

Toch wordt de technische inhoud van het certificatieschema vastgesteld in gremia waarin **uitsluitend brancheleden** structureel vertegenwoordigd zijn. Dat betekent dat **69% van de opdrachtnemers geen enkele betrokkenheid heeft bij de besluitvorming over de inhoud van het schema**.

En precies daar ontstaan de risico’s:

- **Beleidsvorming raakt structureel scheef**, omdat een minderheid van brancheleden spreekt namens een meerderheid die niet aan tafel zit.
- **Markttoegang kan worden beïnvloed** door eisen die gunstig zijn voor aangesloten bedrijven, maar nadelig voor niet-aangesloten bedrijven.
- **Innovatie en praktijkervaring blijven onderbenut**, omdat de grootste groep gebruikers van het schema geen input kan leveren.
- **Legitimiteit van het stelsel komt onder druk**, omdat de inhoud wordt bepaald door een selecte groep die niet representatief is voor de sector.
- **Onafhankelijkheid en transparantie worden kwetsbaar**, omdat besluitvorming plaatsvindt binnen een gesloten structuur zonder brede consultatie.
- **De Europese eisen van open markttoegang en non-discriminatie** (Richtlijn 2023/2668) komen in het geding wanneer een minderheid de norm stelt voor de meerderheid.

Kort gezegd:

De meerderheid werkt onder het schema, maar heeft geen stem in de inhoud — en dat creëert structurele risico’s voor representativiteit, onafhankelijkheid en markttoegang.

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een mail aan: asbestdialog@gmail.com. Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

Deze bijdrage is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Toch kan er altijd een fout of onvolledigheid insluipen. Zie deze tekst daarom als een uitnodiging tot dialoog en correctie.

Ik draag geen aansprakelijkheid voor gevolgen van het gebruik van deze informatie.

Copyright free.